

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-1364/15-M

Název právnické osoby vykonávající činnost školských zařízení	Dětský domov a Školní jídelna, Lipník nad Bečvou, Tyršova 772
Sídlo	Tyršova 772, 751 31 Lipník nad Bečvou
E-mail právnické osoby	ddlipnik@ddlipnik.cz
IČ	63 701 294
Identifikátor	600 031 845
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Marií Vraštilovou, ředitelkou školského zařízení
Zřizovatel	Olomoucký kraj Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
Místo inspekční činnosti	Tyršova 772, 751 31 Lipník nad Bečvou
Termín inspekční činnosti	23. až 25. listopad 2015

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem a školní jídelnou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Posuzovaným obdobím jsou školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Lipník nad Bečvou, Tyršova 772 (dále „zařízení“, „subjekt“), vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny (dále „ŠJ“). Subjekt je koedukované zařízení pro děti ve věku zpravidla od 3 do 18 let, případně do ukončení přípravy na budoucí povolání, kterým byla nařízena ústavní výchova, případně předběžné opatření, a které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině nebo být umístěny v jiné formě náhradní rodinné péče.

Kapacita DD byla stanovena na 24 dětí (tj. 3 rodinné skupiny). Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 15 dětí (z toho 2 předškolního věku navštěvující mateřskou školu, 11 plnicích povinnou školní docházkou, 2 vzdělávající se ve středních školách) a 6 zletilých nezaopatřených osob absolujících střední (5 osob) a vysokoškolské vzdělávání, které byly v péči DD na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na budoucí povolání (smlouvy o prodlouženém pobytu). V době inspekční činnosti bylo 5 dětí mimo zařízení, z toho 3 děti pobývaly v jiných školských zařízeních (internát, domov mládeže, vysokoškolské koleje) a 2 děti byly svěřeny do péče matky (podána žádost o zrušení ústavní výchovy). Kapacita DD byla k termínu inspekční činnosti naplněna na 87,5 %, v tomto počtu jsou zahrnuty i zletilé nezaopatřené osoby. Stravování dětí je zajištěno ve ŠJ s kapacitou 37 strážníků, která je situována v budově zařízení.

V DD je od roku 2013 v provozu Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále „ZDVOP“) určené pro děti, které se ocitly v krizové situaci vyžadující okamžité řešení. Zařízení poskytuje dětem, rodičům, případně sociálním pracovníkům kvalifikované informace a je připraven v případě potřeby přijmout dítě do péče kdykoliv v denní i noční hodinu. ZDVOP může dětem nabídnout bezpečné ubytování, stravování, ošacení, poradenskou pomoc, pomoc odborníka - speciálního pedagoga, psychologa, zajištění lékařské péče, podporu při školní výuce, případně při řešení osobních problémů.

Informace pro veřejnost o činnosti zařízení jsou zveřejněny na jejich webových stránkách (www.ddlipnik.cz), které však nejsou průběžně aktualizovány a nemají dostatečnou vypovídající hodnotu.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacího programu dětského domova

Realizovaný Školní vzdělávací program (dále „ŠVP DD“) s motivačním názvem „Vzdělávání je cesta k budoucnosti“ (aktualizovaný k 1. září 2015) byl zpracován v souladu se školským zákonem, obsahoval všechny požadované náležitosti.

Prioritou výchovně vzdělávací koncepce DD je zejména snaha o umístění dětí do původní rodiny, případně do náhradní rodinné péče, dále úspěšné ukončení vzdělání dětí, příprava na budoucí povolání a přechod dětí do samostatného života v běžném sociálním prostředí. Obsah vzdělávání vychází z ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti, který odpovídá deklarovaným cílům ŠVP DD. Naplnění ročního plánu je pravidelně vyhodnocováno, ředitelka zařízení přijímá opatření k dalšímu zlepšování výsledků vzdělávání.

Ředitelka subjektu splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své činnosti, ve funkci byla potvrzena do 31. července 2018.

Organizační struktura odpovídala velikosti subjektu, ředitelka zařízení upřednostňovala demokratický styl, který se opíral zejména o zodpovědný přístup pracovníků při plnění pracovních úkolů vyplývajících ze stanovených náplní práce, avšak bez systematické kontroly jednotlivých úseků. Ředitelka DD vykonávala hospitační činnost, vedoucí vychovatel prováděl kontrolní činnost (včetně písemných záznamů), která byla zaměřena zejména na denní činnosti. Příležitostí pro další období je provádění pravidelné a systematické hospitační a kontrolní činnosti, která bude zaměřena i na podvečerní a večerní činnosti u všech pedagogických pracovníků a na výkon noční služby.

O právech a povinnostech v oblasti státní správy rozhodovala ve sledovaném období ředitelka DD ve stanoveném rozsahu, primárně přijímala a realizovala opatření k odstranění sociálních a zdravotních bariér k umístění dětí. V případě jejich umístění mimo zařízení postupovala ředitelka DD v souladu s právními předpisy, a to na základě písemných žádostí osob odpovědných za výchovu a souhlasu příslušných orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Za účelem zajištění stabilního prostředí pro další výchovu a vzdělávání dětí bylo v odůvodněných případech využíváno případových konferencí.

Poradním orgánem ředitelky zařízení byla pedagogická rada, která projednávala nejen organizační záležitosti, ale zabývala se i výsledky vzdělávání a pokroky dětí. Dalším jejím poradním orgánem byla dětská spoluspráva, jejíž činnost byla spíše formální. Příležitostí zařízení je ve vytvoření funkční dětské samosprávy, která se bude aktivně a efektivně podílet na chodu DD.

Při přijímání (umístování) dětí postupovalo vedení zařízení v hodnoceném období v souladu s právními předpisy. Všechny evidované děti byly do zařízení umístěny na základě rozhodnutí soudu, případně (starší děti) prostřednictvím územně příslušného diagnostického ústavu. Ve sledovaném období, tj. od školního roku 2013/2014, bylo do zařízení nově umístěno celkem 15 dětí, všechny na základě rozhodnutí soudu formou předběžného opatření nebo nařízení ústavní výchovy. V adaptační fázi byla dětem věnována zvýšená pozornost a individuální podpora.

Výchovně vzdělávací činnost a denní péče o děti byly ve sledovaném období nastaveny a rozvrženy v souladu s právním předpisem, denní režim respektoval obecné psychohygienické i didaktické zásady. Přímá pedagogická činnost vychovatelů končila v návaznosti na večerku dětí, která byla stanovena na 20:30 hodinu pro celé zařízení.

Ve školním roce 2015/2016 zajišťuje vzdělávání a denní péči o děti celkem 12 pedagogických pracovníků (včetně ředitelky a 3 asistentů pedagoga) a dále 6 nepedagogických pracovníků. Pedagogičtí pracovníci splňují (s výjimkou 1 pedagogického pracovníka, který si aktuálně doplňuje odbornou kvalifikaci) podmínky odborné kvalifikace pro práci v daném typu školského zařízení a předložili platné potvrzení o své psychické způsobilosti vystavené psychologem se stanovenou akreditací. Svoji bezúhonnost doložilo platným výpisem z evidence Rejstříku trestů všech 18 pracovníků (pedagogických i nepedagogických), kteří k termínu inspekční činnosti v DD pracovali.

Pro oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) zpracovala ředitelka zařízení pro každý školní rok plán, který však podporoval odborný růst pedagogů jen omezeně. V oblasti DVPP bylo doporučeno zaměřit další vzdělávání více na zájmovou činnost dětí a specifickou problematiku výchovy dětí v prostředí etopedických zařízení (tj. rodinná terapie, nácvik rodičovských a dalších dovedností, metody sociální práce) s dalším využitím v pedagogické praxi.

V rozdělení přímé pedagogické činnosti vychovatelů nebyly zjištěny nedostatky. Noční služba byla zajištěna asistenty pedagoga. Minimální nebo maximální počty dětí stanovené právní normou pro jednotlivé rodinné skupiny nebyly ve sledovaném období překročeny.

Povinná dokumentace byla v hodnoceném období vedena v rozsahu a v souladu s požadavky školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb. Vnitřní řád zařízení byl z hlediska struktury zpracován v souladu s právním předpisem, měl všechny obsahové náležitosti dle vzorového vnitřního řádu (příloha vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů).

Práva a povinnosti dětí byly ve vnitřním řádu deklarovány v zákonném rozsahu. Po přijetí do DD byly děti prokazatelně seznámeny s vnitřním řádem, se svými právy a povinnostmi, s organizací i s režimem zařízení. Osobní dokumentace každého dítěte byla systematicky a přehledně vedena sociální pracovníci (elektronicky) a vedoucím vychovatelem (v písemné podobě), obsahovala např. základní osobní údaje, korespondenci s osobami odpovědnými za výchovu dětí a participujícími institucemi, záznamy o školních výsledcích dětí, udělená/uložená opatření ve výchově a programy rozvoje osobnosti dětí, včetně hodnocení jejich plnění. Cíle vymezené v těchto programech, kterých by mělo dítě dosáhnout, vycházejí z jeho aktuální osobnostní charakteristiky a závěrů z adaptačního období dítěte a průběhu jejich pobytu v zařízení, případně z dokumentace dětí vedené v předchozím zařízení a navazují na předcházející hodnocení vychovatelů. Programy obsahují postupy sloužící k dosažení vytýčených cílů. Jsou vhodně zaměřeny do oblastí výchovy i školního vzdělávání. Důraz je kladen zejména na individuální přístup, vhodnou motivaci dítěte, jeho přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit a rozvoj sociálních dovedností, dále na výběr studia, volby povolání a přípravu na vstup do samostatného života.

Roční plány výchovně vzdělávací činnosti vymezovaly konkrétní cíle i odpovědnost jednotlivých pedagogických pracovníků za svěřené oblasti. Krátkodobé plánování (formou týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti) směřovalo ve většině případů ke konkrétním výchovným cílům, někdy však nebylo dostatečně provázáno s tématy a tematickými celky deklarovanými v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti. V týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti je pravidelně zařazována příprava na vyučování, prvky rodinné výchovy (úklidy, nákupy), zájmová činnost dětí a činnosti související s výchovou ke zdraví a zdravému životnímu stylu (např. sportovní a pohybové aktivity, pobyty na čerstvém vzduchu). Ve zveřejněných týdenních programech však byla uvedena jen část režimových činností, podrobný přehled denních aktivit byl zaznamenán až v elektronické podobě (průběh dne). Tento zjištěný nedostatek je nutné napravit a týdenní programy činností zveřejňovat dětem úplně.

Zařízení má jasně vymezená kritéria pro stanovování výše kapesného a pro jeho případné zvýšení nebo snížení v možném rozsahu. Pozitivně bylo hodnoceno, že při stanovování jeho výše vycházelo zařízení z maximální částky dané právním předpisem.

Prevence rizikového chování dětí vychází ze stanovených cílů pro jednotlivé věkové kategorie deklarované v minimálním preventivním programu (dále „MPP“), který byl zpracován na školní rok. MPP je zaměřen zejména na dodržování režimových činností, na rozvoj pozitivního sociálního chování, zvládání zátěžových situací a přenos informací o nebezpečnosti rizikového chování přiměřeně jejich věku. V průběhu inspekční činnosti však bylo zjištěno, že takto nastavený preventivní program zařízení nerealizuje. V týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti nebyla témata prevence zahrnuta. Ředitelka zařízení musí k tomuto zjištění přijmout okamžité opatření k odstranění. Příležitostí pro další období je navázat spolupráci s externími partnery, kteří by mohli participovat na realizaci preventivního programu (např. městská policie, občanská sdružení, místní knihovna).

Vnější i vnitřní prostory DD svým uspořádáním naplňují filozofii rodinného prostředí, vyhovují pro provoz 3 rodinných skupin a odpovídají požadavkům právního předpisu. Materiální podpora činností nebyla zcela na požadované úrovni a vyžaduje doplnění a obnovu stávajícího vybavení (např. společenské a didaktické hry, stavebnice, knihy, hračky). Vnitřní prostory byly provozem částečně opotřebované, v následujícím období bude nutné realizovat postupnou výmalbu všech prostor a zlepšit jejich estetický vzhled (např. doplnit výzdobu o práce dětí).

Vnější prostory a prostředí vytvářejí příznivé podmínky pro aktivní pobyt dětí venku. Ve venkovním areálu se nachází bazén (nefunkční, vyžadující opravu), herní prvek se skluzavkou, venkovní posezení, trampolína a přírodní hřiště pro míčové hry. V rámci pracovních činností děti obhospodařují záhony. Zařízení je velmi dobře vybaveno pro volnočasové aktivity (např. cykloturistika a lyžování).

Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví dětí jsou stanovena ve vnitřním řádu zařízení i ŠJ a v dalších směrnících vydaných ředitelkou zařízení. Při přijímání do DD bylo každé dítě poučeno o správném chování a dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při pobytu v zařízení i na pobytech mimo něj (doloženo v osobních spisech dětí). Děti byly pravidelně poučovány o pravidlech bezpečného chování před každou akcí, které se zúčastnily (výlety, sportovní aktivity). Na provozních poradách byli zaměstnanci upozorňováni na možná bezpečnostní rizika, důraz byl kladen na prevenci a neustálé působení na děti v dané oblasti. K poskytnutí první pomoci slouží centrální lékárníčka umístěná na vychovatelně noční služby, další pohotovostní lékárníčky se nacházejí na vychovatelnách rodinných skupin, ve služebních autech a ve ŠJ. Pro mimořádné situace byl vypracován traumatologický plán, požární plán, krizový plán atd. Dětský domov vede evidenci úrazů v elektronické podobě, zaznamenává však jen závažnější úrazy, jejich evidence neobsahuje všechny požadované náležitosti dané právním předpisem (viz protokol o kontrole čj. ČŠIM-1365/15-M). Při fyzické prohlídce budovy subjektu, kde se děti pohybují, byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví zjištěny méně závažné nedostatky, některé byly odstraněny ještě v průběhu inspekční činnosti. Bezpečnostní riziko bylo zjištěno ve venkovním areálu, kde se nachází skleník s rozbitými skleněnými výplněmi, čímž přímo ohrožuje bezpečnost dětí pohybujících se po zahradě. Tento zjištěný nedostatek je nutné neprodleně odstranit (viz protokol). Zařízení v součinnosti s odborně způsobilou osobou provádí pravidelné prověrky a revize stavu všech prostor a vybavení zařízení. Na jejich základě ředitelka zařízení přijímá opatření, viz zákaz používání herního prvku se skluzavkou umístěného na zahradě DD do odstranění bezpečnostních závad.

Školní stravování s celodenním provozem je pro děti zajištěno formou provozu vlastní ŠJ v přízemí budovy, kde se nachází také výdejna, která je příjemně a vkusně esteticky zařízená. Přípravu jídel zajišťuje personál ŠJ, děti si samostatně pod dozorem pedagogických pracovníků DD připravují večeře, o víkendech snídaně, případně i obědy. V rámci jejich plného přímého zaopatření je stravování pro věkovou kategorii do 15 let zajištěno 5krát denně a v kategorii 15 a více roků 6krát denně (včetně druhé večeře). Školní stravování je pestré, limit výživových norem nebyl naplněn pouze v kategorii ryb a brambor (viz protokol). Při přípravě jídel dbalo zařízení na minimální použití potravinových náhražek a polotovarů, ovoce a zelenina byly podávány v hojné míře. Skladba jídelníčku byla pestrá s vyznačením skupin alergenů, DD se snažilo využívat regionální potraviny a zavádět nové luštěninové pokrmy zejména v rámci Dne zdravé výživy (1krát za týden). Pitný režim byl zajištěn při každém jídle, během dne byly dětem podávány tekutiny v rámci rodinných skupin.

Pro zajištění deklarovaných výchovných záměrů využívá školské zařízení různých zdrojů finančních prostředků. Především čerpá základní dotaci ze státního rozpočtu. Díky

sponzorským darům (věcným i finančním) mohlo zařízení zlepšit materiální vybavení dětí, např. nákupem nových jízdnic kol a různých sportovních potřeb. Věcné dary přispěly k lepšímu vybavení zařízení počítačovou a audiovizuální technikou. Z fondového hospodářství byl použit především investiční a rezervní fond na opravu střechy a nové podlahové krytiny. Hospodaření DD negativně ovlivňují neuhrazené pohledávky z ošetřovného a výživného z důvodu neplnění vyživovací povinnosti ze strany rodičů. V rámci doplňkové činnosti je provozováno ZDVOP v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Spíše než finanční přínos slouží tato činnost k lepšímu využití kapacit zařízení. Celkové ekonomické podmínky dětského domova jsou standardní, pro obnovu a rozvoj materiálních podmínek je však žádoucí větší aktivita managementu DD k získávání dalších zdrojů z předkládaných projektů, grantů, darů, využití spolupráce s partnery apod.

Významnou součástí koncepce DD je cílená práce s osobami odpovědnými za výchovu dětí. Spolupráce vychází ze zájmu dětí o styk se svými zákonnými zástupci a osobami blízkými a zájmu těchto osob o děti. Je realizována zejména formou telefonických, případně osobních kontaktů (což bylo zaznamenáno v knize neúředních návštěv). Součástí oznámení o přijetí dítěte do zařízení předávané nebo zasílané zákonným zástupcům dítěte je také upozornění na možnost dítě navštěvovat nebo si je brát ke krátkodobému pobytu. Děti jsou vedeny k udržování kontaktů se zákonnými zástupci, v rámci programů rozvoje osobnosti dítěte je tato oblast sledována.

V zájmu zefektivnění vzdělávání dětí zařízení spolupracovalo ve sledovaném období s partnery participujícími na jeho činnosti, zejména se zřizovatelem, městem Lipník nad Bečvou, školskými poradenskými zařízeními, orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), Policií ČR, zdravotnickými zařízeními (při medikaci dětí) a v neposlední řadě se školami, ve kterých se děti vzdělávají.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu dětského domova

Naplňování vzdělávacích cílů a výstupů stanovených v ŠVP DD bylo v průběhu inspekční činnosti sledováno a hodnoceno napříč všemi rodinnými skupinami a realizovanými činnostmi (odpoledními, podvečerními a večerními), ve kterých dominovaly zejména příprava na vyučování, odpočinkové a zájmové aktivity dětí a režimové činnosti. Režimové činnosti probíhaly v návaznosti na týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, které byly umístěny v prostorách rodinných skupin.

Činnosti byly vedeny zejména tradičními formami a metodami práce, pozitivem bylo příznivé pracovní klima a motivační způsob hodnocení, které dětem poskytovalo zpětnou vazbu. Realizované organizační formy i aplikované metody byly většinou vhodně zvoleny jak k věku dětí, tak i k aktuálnímu složení rodinných skupin. V přípravě na vyučování byla zejména mladším dětem primárně věnována individuální péče, děti byly vedeny ke vzájemné pomoci a toleranci. Pozitivně je hodnoceno vytváření vstřícné atmosféry v zařízení, průběžné výchovné vedení dětí a usměřňování jejich chování. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi dětmi navzájem a dětmi a dospělými, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména kompetence komunikativní, sociální a kompetence k učení.

Vychovatelé vedli děti k samostatnosti, respektovali jejich osobní psychomotorické tempo, zohledňovali odlišné potřeby a schopnosti dětí, přihlíželi k jejich aktuálnímu naladění a stavu,

vytvářeli dětem prostor k seberealizaci. Využívali zejména tradiční formy a metody práce, rozvíjeli mezilidské vztahy, posilovali soudržnost rodinných skupin a budovali pocit sounáležitosti mezi dětmi. Primárně převažovaly dovednostně-praktické metody, při kooperativních činnostech děti prokazovaly schopnost spolupráce a vzájemné komunikace. Cíleně byl propojen rozvoj smyslového vnímání s verbální komunikací dětí. Činnosti probíhaly v přátelském a bezpečném sociálním prostředí, které dětem umožňovalo uspokojování jejich sociálních i emočních potřeb. Psychoterapeutickou metodou používanou všemi pedagogickými pracovníky zařízení byl společný rozhovor, který napomáhal dětem zvládat pochopení různých situací, důsledků a korekci jednání s cílem hledání vlastní volby optimálního řešení. Komunikace mezi pedagogickými pracovníky a dětmi byla přirozená, spontánní, založená na vzájemném respektu. Vychovatelé věnovali pozornost psychohygienickým podmínkám, správné životosprávě i sebeobsluze, čímž naplňovali zásady zdravého životního stylu. Z inspekčních hospitací jednoznačně vyplynulo, že vzdělávání se uskutečňovalo v bezpečném prostředí a pohodové atmosféře.

Vzdělávání dětí v hodnoceném období vhodně doplňovaly např. jednodenní výlety, prázdninové pobyty a další všestranně zaměřené akce s cílem podpory občanských kompetencí. Rozvoj individuálních zájmů dětí umožňovala také podpora aktivní účasti a zapojení do zájmových útvarů organizovaných partnerskými institucemi, zejména do kroužků a útvarů se sportovním (kopaná, florbal, koloběžky) a uměleckým zaměřením (folklorní soubor). Česká školní inspekce doporučila využít ve větší míře nabídku zájmových aktivit místního střediska volného času (např. kroužků pro dívky), a tím zapojit do volnočasových aktivit větší počet dětí DD.

Děti se pravidelně účastnily akcí organizovaných jinými subjekty i neformálními skupinami (např. vojáci), při kterých měly možnost se sebezpoznat, ukázat své dovednosti, schopnosti a nadání. Příležitostí pro další období je zaměřit některé další akce na rozvoj komunikačních dovedností a připravenosti pro život s důrazem na prevenci kriminality a rizikového chování.

S dětmi, u nichž byl zaznamenán výskyt rizikových faktorů, byly uplatňovány výchovné rozhovory s cílem zjistit příčiny jejich nevhodného chování.

Vzdělávání dětí se uskutečňovalo ve shodě s deklarovanými cíli sociálního učení s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání, přechod do středního případně vysokoškolského vzdělávání a samostatnost po odchodu ze zařízení.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacímu programu dětského domova

Realizovaný hodnoticí systém byl ve sledovaném období primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti, uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne. Problémy jednotlivců byly řešeny zejména v rámci každodenních komunitních rozhovorů s dětmi a individuálním přístupem pedagogických pracovníků k jednotlivým dětem. Pozitivně je hodnocen zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů, vedení mladších dětí staršími, dále na jednotlivé složky výchovy, podporu zdravého životního stylu. Hodnocení naplňování programů rozvoje osobnosti dítěte bylo pravidelně (2krát ročně) prováděno vychovateli formou písemného hodnocení, ke kterému se měly možnost vyjádřit i děti. Vychovatelé průběžně sledovali dosaženou úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí, např. jejich pokroky v sebeobslužných činnostech, v samostatnosti, udržování pořádku v prostorách rodinných skupin nebo vztahy s ostatními dětmi. V dalším období by se měli vychovatelé více zaměřit na udržování pořádku v osobních věcech dětí.

Oslovené děti, navštěvující 2. stupeň základní školy a střední školy, které byly přítomny v DD v době inspekční činnosti, v rozhovorech se školními inspektory uvedly, že byly seznámeny se svými právy a povinnostmi, v DD se nesetkaly např. s ponižováním, případně fyzickým trestáním ze strany dětí nebo vychovatelů, mají možnost se vyjadřovat ke svému hodnocení nebo k záležitostem, které se jich týkají, nejsou omezovány v přijímání návštěv nebo vycházek. Porušování práv dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zjištěno, děti uvedly, že jsou v zařízení spokojené a svůj pobyt v DD včetně činností organizovaných zařízením hodnotily pozitivně. V průběhu inspekční činnosti nebyly zaznamenány žádné nepřátelské projevy dětí vůči zařízení DD, personálu nebo sobě navzájem. Útěky dětí ze zařízení (nenávraty z vycházek) byly zaznamenány ojediněle. Ve sledovaném období se jednalo pouze o jedno dítě, které se v průběhu inspekční činnosti do zařízení vrátilo.

Z hlediska rizikového a nevhodného chování dětí byly ve sledovaném období ojediněle zaznamenány např. drobné krádeže, slovní agrese mezi dětmi i vůči vychovatelům. Přetrvávajícím problémem je kouření dětí mimo areál DD, tento projev je eliminován uplatňováním rozhovorů dětí s vychovateli. Za prokázané porušení povinností vymezených vnitřním řádem byla dětem v odůvodněných případech ukládána opatření ve výchově, a to převážně odnětím získané výhody a omezením trávení volného času mimo DD.

V hodnoceném období nebyla zaznamenána a řešena závažnější porušení vnitřního řádu DD. Vedené záznamy v osobní dokumentaci dětí dokládaly, že ve sledovaném období bylo využíváno více záporných než kladných opatření ve výchově. Kladná opatření ve výchově byla udělována formou finanční odměny především za dosažené školní výsledky a reprezentaci DD na veřejnosti.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každé přípravě na vyučování a souhrnně jsou vyhodnocovány na pedagogických radách. I když byla dětem s určitými výukovými problémy věnována ze strany vychovatelů zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, a to zejména individuální prací, důslednější kontrolou jejich přípravy, přezkušováním apod., přesto byly výsledky vzdělávání dětí navštěvující základní i střední školy na konci školních roků průměrné až podprůměrné, některé děti musely vykonávat i opravné zkoušky. V rámci prevence školní neúspěšnosti dětí vychovatelé průběžně spolupracovali s třídními učiteli a vyučujícími, pravidelně se účastnili třídních schůzek, v odůvodněných případech využívali telefonický kontakt, což jim poskytovalo zpětnou vazbu a podněty k přijímání opatření. O průběhu a výsledcích vzdělávání byly osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány zejména prostřednictvím telefonických a osobních kontaktů.

V hodnoceném období ke dni zahájení inspekční činnosti ukončilo pobyt v DD celkem 8 dětí a 4 zletilé nezaopatřené osoby. Z tohoto počtu se 8 dětí vrátilo do původní rodiny, 3 děti přešly do náhradní rodinné péče a 1 dítě bylo přemístěno do jiného zařízení pro ústavní výchovu. V souvislosti s odchodem zletilých nezaopatřených osob jim zařízení, pokud mají zájem, pomáhá při zabezpečení jejich ubytování (např. nabídkou „startovacího bytu“ ve spolupráci s městem), všem poskytuje materiální a finanční pomoc. Další vývoj dětí i zletilých osob je po jejich odchodu z DD v různém rozsahu sledován, jejich kontakt s některými dětmi DD je udržován prostřednictvím sociálních sítí nebo přicházejí do zařízení na návštěvu. Četnost a rozsah kontaktů je dán zejména jejich zájmem. Informace o dětech, které odešly ze zařízení, jsou získávány také od pracovníků sociální péče, případně z míst, kde bylo dětem zabezpečeno přechodné ubytování nebo zaměstnání. Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány. Průběžně a zejména před dosažením zletilosti, a tím jejich možným odchodem ze zařízení, je dětem zdůrazňován význam úspěšného dokončení studia. Prodloužení ústavní výchovy není zařízením využíváno, prodloužení pobytu je realizováno

smlouvou. Ve sledovaném období se děti účastnily projektu „Zvládnou to sám“ zaměřeného na finanční gramotnost, počítačové znalosti a využití získaných znalostí, dále kurz hippoterapie a canisterapie, který byl zaměřen na snížení výskytu patologických jevů u problematických dětí. DD pořádá každoročně turnaj ve vybíjené a sportovní hry pro děti z dětských domovů Olomouckého a Zlínského kraje. Tyto akce přispívají k navázání spolupráce a získání nových kontaktů se zařízeními stejného typu.

Závěry

- a) Silnou stránkou zařízení je, že se mu daří vytvářet příznivé klima, sledované činnosti v rámci inspekčních hospitací probíhaly v bezpečném prostředí a pohodové atmosféře, oslovené děti hodnotily svůj pobyt a činnosti v zařízení velmi pozitivně a jsou v zařízení spokojené. Dětem je poskytována podpora při jejich vzdělávání, s cílem úspěšného ukončení, podporován je návrat dětí do původní rodiny, příp. pomoc při jejich adaptaci do samostatného života v běžném sociálním prostředí (umožnění samostatného bydlení ve spolupráci s městem). Zařízení poskytuje vhodnou motivaci dětí formou vyplácení finančních odměn za dosažené školní výsledky a reprezentaci DD na veřejnosti. Pozitivem je zprovoznění Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP), vybudované s podporou zřizovatele a města Lipník nad Bečvou.
- b) Nedostatky zjištěné při inspekční činnosti:
- zařízení nerealizovalo prevenci rizikového chování dětí deklarovanou v MPP,
 - zveřejněné týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti nebyly úplné, podrobný přehled denních aktivit byl zaznamenán až v elektronické podobě (průběh dne),
 - kniha úrazů neobsahovala všechny požadované náležitosti dané právním předpisem (viz protokol),
 - bezpečnostním rizikem ve venkovním areálu je skleník s rozbitými skleněnými výplněmi, který tak přímo ohrožuje bezpečnost dětí pohybujících se po zahradě. Tento nedostatek je nutné neprodleně odstranit (viz protokol).
- c) Příležitosti ke zlepšení úrovně poskytovaného vzdělávání má zařízení:
- ve zlepšení úrovně a vypovídající hodnoty webových stránek zařízení,
 - ve zlepšení kontrolní a hospitační činnosti, zejména při podvečerních a večerních činnostech a výkonu noční služby,
 - v oblasti DVPP se více zaměřit na zájmovou činnost dětí a specifickou problematiku výchovy dětí v prostředí etopedických zařízení,
 - v navázání spolupráce s externími partnery při naplňování MPP (např. městská policie, občanská sdružení, místní knihovna) a realizací akcí na rozvoj komunikačních dovedností a připravenosti pro život s důrazem na prevenci kriminality a rizikového chování,
 - ve větším zapojení dětí do zájmové činnosti s využitím nabídky místního střediska volného času,
 - ve zlepšování finančních podmínek zejména v oblasti získávání dalších zdrojů z projektů, grantů, darů nebo využití spolupráce s partnery,
 - ve zlepšení materiálního vybavení (společenské a didaktické hry, knihy, stavebnice, hračky apod.),
 - ve vedení dětí k lepšímu udržování pořádku v jejich osobních věcech,
 - ve zlepšení estetické úrovně ložnic a společných prostor (výmalba, výzdoba).

- d) Od poslední inspekční činnosti se částečně zlepšily materiálně - technické podmínky pro vzdělávání a denní péči o děti. Ve spolupráci se zřizovatelem byla realizována částečná revitalizace objektu DD (zejména výměna oken a rekonstrukce ŠJ).

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona požaduje

- do 15 dnů odstranění nedostatků podle Závěrů písm. b) a zaslání zprávy o odstranění,
- do 15 dnů přijetí opatření ke zlepšení stavu podle Závěrů písm. c).

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.m@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Úplné znění zřizovací listiny, čj. KUOK 94642/2014, ze dne 15. října 2014, včetně Dodatku č. 6 (Vymezení majetku) čj. KUOK 88424/2014, ze dne 19. září 2014
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 2. listopadu 2015
3. Jmenování do funkce ředitelky Dětského domova, Lipník nad Bečvou, Tyršova 772, čj. KUOK/2509/04/OŠMT-OS/847, ze dne 27. srpna 2004, s účinností od 1. září 2004
4. Potvrzení ve funkci na období od 1. srpna 2012 do 31. července 2018, čj. KUOK/27804/12/OŠMT-OS/847, ze dne 3. května 2012
5. Školní vzdělávací program s motivačním názvem „Vzdělání je cesta do života“, s platností od 1. září 2014
6. Školní vzdělávací program s motivačním názvem „Vzdělání je cesta k budoucnosti“, aktualizace k 1. září 2015
7. Výkaz Z 14-01 o zařízení pro výkon ústavní - ochranné výchovy podle stavu k 31. říjnu 2013, 2014 a 2015
8. Výkaz Z 17-01 o činnosti zařízení školního stravování podle stavu k 31. říjnu 2013, 2014 a 2015
9. Koncepce rozvoje Dětského domova Lipník nad Bečvou pro období 2014 – 2018, nedatováno
10. Zprávy o činnosti školského zařízení, školní roky 2013/2014 a 2014/2015
11. Záписы z jednání pedagogické rady, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
12. Záписы z provozní porady, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
13. Záписы z jednání samosprávy DD a ŠJ Lipník nad Bečvou, vedené od 20. října 2013 k termínu inspekční činnosti (7krát)
14. Knihy denní evidence 1. – 3. rodinné skupiny, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
15. Roční plány práce (plány výchovné práce) 1. – 3. rodinné skupiny, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016

16. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti vedené od 29. prosince 2014 k termínu inspekční činnosti
17. Seznam zaměstnanců platný k termínu inspekční činnosti včetně osobních čísel
18. Personální dokumentace zaměstnanců DD – aktuální stav k termínu inspekční činnosti (doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů)
19. Stanovení rozsahu hodin přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků, platné pro školní rok 2015/2016
20. Rozvržení týdenního rozsahu přímé pedagogické činnosti pro jednotlivé pedagogické pracovníky ve školním roce 2015/2016
21. Vnitřní řád platný od 30. září 2014, aktualizovaný k 1. září 2015
22. Vnitřní řád Školní jídelny, s účinností od 1. června 2015
23. Seznam udělených/uložených opatření ve výchově za období od 1. listopadu 2014 k termínu inspekční činnosti
24. Matrika vedená k termínu inspekční činnosti (elektronická verze)
25. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin platné k termínu inspekční činnosti
26. Rozdělení dětí dle typu škol v DD a ŠJ Lipník nad Bečvou, školní rok 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
27. Seznam příchodů (umístění) dětí do zařízení v době od 1. září 2013 do 24. listopadu 2015
28. Seznam odchodů dětí ze zařízení v době 1. září 2013 do 24. listopadu 2015
29. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti
30. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
31. Smlouva o dobrovolném pobytu (6krát)
32. Minimální preventivní programy pro školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 včetně jejich hodnocení
33. Anketa – záznamy z řízených rozhovorů s dětmi (dětmi 2. stupně ZŠ a středního vzdělávání) – 7krát
34. Organizační řád, s účinností od 1. ledna 2007, včetně organizační struktury DD a ŠJ Lipník nad Bečvou
35. Režim dne – pracovní dny a volné dny, platnost pro školní rok 2015/2016
36. Provozní řád zařízení, úplné znění – prosinec 2014, ze dne 28. listopadu 2014
37. Plán hospitační činnosti, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
38. Plán vnitřní kontrolní činnosti v DD a ŠJ Lipník nad Bečvou, školní roky 2014/2015 a 2015/2016
39. Zápisy z hospitační činnosti ředitelky zařízení, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
40. Kniha úředních návštěv vedená od 6. října 1999 k termínu inspekční činnosti
41. Kniha neúředních návštěv vedená od 13. dubna 2007 k termínu inspekční činnosti
42. Jednací protokol (elektronická verze), k termínu inspekční činnosti

43. Plány DVPP na školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
44. Přehled o absolvování DVPP za školní roky 2013/2014 a 2014/2015 (namátkový výběr personální dokumentace pedagogických pracovníků)
45. Zpráva pro zákonné zástupce dětí v DD a ŠJ Lipník nad Bečvou o vydání a obsahu vnitřního řádu dětského domova a vnitřního řádu školní jídelny, ze dne 10. listopadu 2015 (8krát)
46. Plán provozní porady – září 2015 – prezenční listina (seznámení zaměstnanců s aktualizovaným vnitřním řádem DD a ŠJ)
47. Kniha úrazů dětí vedená od 1. února 2014
48. Záznamy o úrazech, ze dne 6. května 2014 (2krát)
49. Poučení dětí na pobytech mimo DD a ŠJ (Poučení ze dne 4. ledna 2015 – výlet do aquaparku Pasohlávky, Poučení ze dne 23. ledna 2015 – lyžařský pobytový zájezd, Poučení ze dne 2. dubna 2015 – vlastivědná exkurze do Prahy, Poučení ze dne 6. července 2015 – turistický kemp Hejtman, Záznam o poučení ze dne 1. srpna 2015 – pobyt v horském hotelu Brans v Malé Morávce)
50. Osnova školení BOZP pro vedoucí zaměstnance, ze dne 23. října 2014
51. Směrnice ředitelky DD Lipník nad Bečvou k zajištění bezpečnosti, ze dne 15. září 2014
52. Směrnice pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, ze dne 12. února 2014
53. Směrnice pro organizování bezpečnosti a ochrany zdraví dětí – metodika výchovy a vzdělávání, ze dne 12. února 2014
54. Protokol o odborné technické kontrole, číslo 708/2015, ze dne 16. září 2015
55. Evidenční přehled umístěných dětí k 31. říjnu 2014 a 2015
56. Jídelní lístky: květen, červen, září a říjen 2015
57. Spotřební koš: květen, červen, září a říjen 2015
58. Bilance příjmů a nákladů za období: 1. leden – 31. leden 2015
59. Příjemky a výdejky za měsíc květen až říjen 2015
60. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu s výjimkou dotací na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a z prostředků finančních mechanismů, část 2, ze dne 14. ledna 2015
61. Finanční vypořádání příspěvků a dotací poskytnutých příspěvkovým organizacím za rok 2014 od zřizovatele a ostatní příspěvky a dotace ze státního rozpočtu a od jiných poskytovatelů PO OK, Příloha č. 2, ze dne 14. ledna 2015
62. Rozhodnutí – výše státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pro rok 2014; seznam dětí, které zakládají nárok na státní příspěvek přiznaný tímto rozhodnutím
63. Přímé náklady na vzdělávání na rok 2014 – úprava rozpočtu k 18. listopadu 2014
64. Výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2014
65. Přehled darů, DD a ŠJ Lipník nad Bečvou, ze dne 13. února 2015
66. Hlavní kniha účetnictví, rok 2014, konta nákladových účtů
67. Mzdová inventura, ze dne 6. října 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jehož se týká, a v Olomouckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Pavel Pyšný, školní inspektor

P. Pyšný v. r.

Mgr. Alice Ošťádalová, školní inspektorka

Ošťádalová v. r.

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

Tomečková v. r.

V Olomouci dne 7. prosince 2015

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Marie Vraštilová, ředitelka školského zařízení

Marie Vraštilová v. r.

V Lipníku nad Bečvou dne 11. prosince 2015